LIJST VAN NEDERLANDSCHE THYSANOPTERA
MET KORTE AANTEEKENINGEN OVER NIEUWE SOORTEN VOOR DE FAUNA

door

J. DOEKSEN

Laboratorium voor Entomologie, Wageningen

Over het voorkomen van Thysanoptera in Nederland handelen, afgezien van eenige korte mededeelingen in het Tijdschrift voor Entomologie en de Entomologische Berichten, alleen twee werken van R. van Eecke: „Eerste Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche Thysanoptera", Haarlem, 1922 en het deeltje „Thysanoptera" in Fauna van Nederland, Aflevering V, Leiden, 1931.

Na het verschijnen van het deel in de „Fauna" is niets meer gepubliceerd over vondsten van Thysanoptera in Nederland. Volgens Van Eecke (1922, p. 6) waren in 1916 en in 1917 reeds 22 soorten voor Nederland bekend. In 1922 en 1931 steeg het aantal tot respectievelijk 37 en 44. De schatting van ongeveer 90 soorten, in 1922 door Van Eecke gemaakt, zal eerder aan den lagen kant dan overdreven zijn. Indien slechts op vele plaatsen regelmatig zou worden verzameld, zouden wij in korten tijd meer inzicht in de Thysanoptera-fauna van ons land kunnen krijgen.

In de nu opgestelde lijst is aan de reeds door Van Eecke (1931) opgegeven soorten een aantal nieuwe vormen voor de fauna toegevoegd, welke gedeeltelijk afkomstig zijn uit het materiaal van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, dat mij bereidwillig ter onderzoek werd afgestaan. Voor een groot gedeelte zijn de nieuwe soorten echter gedurende de laatste maanden in de omgeving van Wageningen verzameld.

Behalve van de met een * gemerkte nummers zijn van alle Nederlandsche Thysanoptera praeparaten in het Leidsche Museum aanwezig.

Waar mogelijk, is in onderstaande lijst bij de nieuw toegevoegde

soorten aangegeven, op welke wijze zij met behulp van de „Fauna" zijn te herkennen. Wanneer de tabellen van de „Fauna" falen, komt voor de determinatie in de eerste plaats in aanmerking het standaardwerk van Priesner, „Die Thysanopteren Europas", Wien 1926 — 1928. Naar dit werk wordt dan ook in de hier volgende lijst steeds verwezen, evenals naar de twee voor Nederland bestemde werken van Van Eecke.

Tenslotte leek het mij wenschelijk, een korte rectificatie te geven op Aflevering V, „Thysanoptera", van „Fauna van Nederland", waar deze noodig is voor de gebruikers van dit deeltje.

Orde THYSANOPTERA
Onderorde TEREBRANTIA
Familie AEOLOTHRIPIDAE
Subfamilie MELANTHRIPINAE

1. **Melanthrips ficalbii** Buffa (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 91.

Deze soort werd te Wageningen aangetroffen op *Ranunculus acer*; ♂ en ♀ onderscheiden zich van *M. fuscus* Sulzer door twee donkere banden op de vleugels.

2. **Melanthrips fuscus** Sulzer
v. Eecke, 1922, p. 105; v. Eecke, 1931, p. 21; Priesner, Thys. Eur., p. 92.

Subfamilie AEOLOTHRIPINAE

*3. **Rhipidothrips brunneus** Williams f. brachyptera (faunae nova species)
v. Eecke 1931, p. 21; Priesner, Thys. Eur., p. 97.

Deze voor Engeland bekende soort wordt door Priesner alleen als gevleugeld opgegeven. De hier genoemde ♀♀ exemplaren werden verzameld op *Triticum repens*, bij Goes door D. Hille Ris Lambers.

4. **Aeolothrips albicinctus** Hal. (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 101.

♂ en ♀ werden verzameld door Hille Ris Lambers, bij Goes, op *Triticum repens*.

Bij het alcohol materiaal van het Leidsche Museum bevindt zich een apteer exemplaar uit Leeuwen, 1913; van der Wiel leg. De soort is goed te onderkennen aan het lichte 2e en 3e abdominale segment.

5. **Aeolothrips fasciatus** L.
v. Eecke, 1922, p. 100, 106; v. Eecke, 1931, p. 24; Priesner, Thys. Eur., p. 105.

Familie THRIPIDAE

Subfamilie HELIOTHRIPINAE

6. **Heliothrips haemorrhoidalis** Bouché
v. Eecke, 1922, p. 15; v. Eecke, 1931, p. 35; Priesner, Thys. Eur., p. 126.

7. **Heliothrips femoralis** Reuter (faunae nova species)
v. Eecke, 1931, p. 35; Priesner, Thys, Eur., p. 130.

In de verzameling te Leiden bevinden zich praeparaten van *Amaranthus*, Sept. 1931, Wageningen, T. A. C. Schoevers leg.; R. van Eecke det. Deze soort werd in grooten getale gevonden op *Amaryllis* spec. in kassen te Wageningen. De „Fauna" geeft een goede tabel voor de determinatie van alle inlandsche *Heliothrips*-soorten.

8. **Heliothrips bicinctus** Bagnall
v. Eecke, 1922, p. 108; v. Eecke, 1931, p. 36; Priesner, Thys. Eur., p. 131.

9. **Parthenothrips dracaenae** Heeger
v. Eecke, 1922, p. 118; v. Eecke, 1931, p. 38; Priesner, Thys. Eur., p. 132.

Subfamilie CHIROTHRIPINAE

10. **Chirothrips manicatus** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 100; v. Eecke, 1931, p. 42; Priesner, Thys. Eur., p. 138.

11. **Limothrips denticornis** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 109; v. Eecke, 1931, p. 45; Priesner, Thys. Eur., p. 146.

12. **Limothrips cerealium** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 26; v. Eecke, 1931, p. 46; Priesner, Thys. Eur., p. 150.

13. **Aptinothrips rufus** Gmelin
v. Eecke, 1922, p. 26; v. Eecke, 1931, p. 49; Priesner, Thys. Eur., p. 156.

14. **Aptinothrips rufus** Gmelin f. stylifera (faunae nova forma)
Priesner, Thys. Eur., p. 158.

Deze soort, welke zich van de voorgaande onderscheidt door het bezit van een 8-ledige antenne (stylus 2-ledig), werd gezeefd uit mos en heide bij Wageningen.

Subfamlie SERICOTHRIPINAE

15. **Scirtothrips longipennis** Bagnall
v. Eecke, 1922, p. 115; v. Eecke, 1931, p. 52; Priesner, Thys. Eur., p. 169.

16. **Anaphothrips orchidii** Moulton
v. Eecke, 1922, p. 101, 104; v. Eecke, 1931, p. 55; Priesner, Thys. Eur., p. 204.

17. **Oxythrips brevistylis** Trybom

v. Eecke, 1931, p. 57; Priesner, Thys. Eur., p. 212.

Uit moszeefsel bij Wageningen konden ook ♂♂ worden afgezonderd.

Subfamilie THRIPINAE

18. **Odontothrips loti** Hal.

v. Eecke, 1922, p. 112; v. Eecke, 1931, p. 63; Priesner, Thys. Eur., p. 226. (Zie rectificatie).

19. **Kakothrips robustus** Uzel

v. Eecke, 1922, p. 46; v. Eecke, 1931, p. 65; Priesner, Thys. Eur., p. 243.

20. **Frankliniella intonsa** Trybom

v. Eecke, 1922, p. 39; v. Eecke, 1931, p. 68; Priesner, Thys. Eur., p. 251.

21. **Parafrankliniella verbasci** Priesner (faunae nova species)

v. Eecke, 1931, p. 31; Priesner, Thys. Eur., p. 262.

Bekend uit Leiden, van *Scrophularia*; Goedhart leg. Het geslacht is met de „Fauna" goed te bepalen; *P. verbasci* is de eenige soort.

22. **Rhaphidothrips longistylosus** Uzel

v. Eecke, 1931, p. 70; Priesner, Thys. Eur., p. 264.

23. **Leucothrips nigripennis** Reuter (faunae nova species)

v. Eecke, 1931, p. 30; Priesner, Thys. Eur., p. 266, 718.

Dit merkwaardige dier komt alleen voor op *Pteris* spec. Gevonden te Wageningen. De antenne is niet 8-ledig, zooals aangegeven in de Fauna, maar slechts 7-ledig (zie rectificatie). Ook komt soms een 6-ledige spriet voor. De voorvleugel is zeer donker en bezit slechts één lengteader. De palpus maxillaris is 2-ledig.

24. **Taeniothrips ericae** Hal.

v. Eecke, 1922, p. 115; v. Eecke, 1931, p. 74; Priesner, Thys. Eur., p. 275.

*25. **Taeniothrips firmus** Uzel

v. Eecke, 1931, p. 73; Priesner, Thys. Eur., p. 279, 718.

3 ♀♀ van deze soort werden te Wageningen verzameld van *Vicia cracca*, waarop zij misvormingen veroorzaakten. Deze soort is gemakkelijk met de „Fauna" te determineeren (zie rectificatie).

26. **Taeniothrips vulgatissimus** Hal.

v. Eecke, 1922, p. 55; v. Eecke, 1931, p. 76; Priesner, Thys. Eur., p. 296.

27. **Taeniothrips atratus** Hal.

v. Eecke, 1922, p. 116; v. Eecke, 1931, p. 78; Priesner, Thys. Eur., p. 303.

*28. **Taeniothrips inconsequens** Uzel (faunae nova species)
v. Eecke, 1931, p. 74; Priesner, Thys. Eur., p. 318.
Vliegend gevangen bij de Grebbe, Rhenen. Deze soort is in de tabellen van de „Fauna" opgenomen. Zij is gekenmerkt door een tandje aan het laatste tarslid der voorpooten.

29. **Taeniothrips picipes** Zetterstedt (faunae nova species)
v. Eecke, 1931, p. 74; Priesner, Thys. Eur., p. 324.
Vele ♀♀ exemplaren werden te Heelsum verzameld op *Cerastium arvense*. Deze soort is met de „Fauna" te determineeren (zie rectificatie).

30. **Rhopalandrothrips consociatus** Targ.-Toz. (faunae nova species)
v. Eecke, 1931, p. 33, 59; Priesner, Thys. Eur., p. 330.
Uit heidezeefsel, bladafval en van *Betula alba*, Wageningen-Hoog en uit *Aster* spec. Zwolle. De ♀♀ zijn zeer moeilijk van *Taeniothrips* spp. te onderscheiden. De ♂♂ hebben een zeer sterk verlengd 6e antennelid (zie rectificatie).

31. **Ctenothrips distinctus** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 113; v. Eecke, 1931, p. 80; Priesner, Thys. Eur., p. 336.

32. **Euchaetothrips kroli** Schille (faunae nova species)
v. Eecke, 1931, p. 32; Priesner. Thys. Eur., p. 338.
Het eenige exemplaar bevindt zich in een praeparaat van het Leidsche Museum, 9-XII-'27; Renkum, Uyttenboogaart leg. Het geslacht is goed met de „Fauna" te determineeren, *E. kroli* is de eenige soort.

33. **Thrips physapus** L.
v. Eecke, 1922, p. 57—63; v. Eecke, 1931, p. 86; Priesner, Thys. Eur., p. 352.

34. **Thrips validus** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 102, 121; v. Eecke, 1931, p. 88; Priesner, Thys. Eur., p. 358.

35. **Thrips linarius** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 112, 122; v. Eecke, 1931, p. 90; Priesner, Thys. Eur., p. 363.

36. **Thrips fuscipennis** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 102, 123; v. Eecke, 1931, p. 91; Priesner, Thys. Eur., p. 367.

*37. **Thrips sambuci** Heeger (faunae nova species)
v. Eecke, 1922, p. 123, 124; v. Eecke, 1931, p. 94; Priesner, Thys. Eur., p. 374.
Deze soort kon thans definitief worden aangetoond. Den Haag, Berg en Dal.

*38. **Thrips klapaleki** Uzel (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur. p. 385 .

Deze soort, bekend als beschadiger van orchideeën, werd het eerst te Wageningen gevonden door Prof. Roepke op *Orchis morio*. Later werd ook een ♂ exemplaar bemachtigd (zie rectificatie).

39. **Thrips angusticeps** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 75; v. Eecke, 1931, p. 95; Priesner, Thys. Eur., p. 399.

40. **Thrips nigropilosus** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 124; v. Eecke, 1931, p. 97; Priesner, Thys. Eur., p. 409, 721.

41. **Thrips flavus** Schrank
v. Eecke, 1922, p. 71; v. Eecke, 1931, p. 100; Priesner, Thys. Eur., p. 421.

42. **Thrips tabaci** Lind.
v. Eecke, 1922, p. 63; v. Eecke, 1931, p. 102; Priesner, Thys. Eur., p. 433.

43. **Baliothrips dispar** Hal.
v. Eecke, 1931, p. 105; Priesner, Thys. Eur., p. 451, 721.

44. **Stenothrips graminum** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 180; v. Eecke, 1931, p. 107; Priesner, Thys. Eur., p. 459.

Onderorde TUBULIFERA
Familie PHLOEOTHRIPIDAE
Subfamilie PHLOEOTHRIPINAE

45. **Liothrips hradecensis** Uzel
v. Eecke, 1922, p. 136; v. Eecke, 1931, p. 123; Priesner, Thys. Eur., p. 507.

46. **Liothrips vaneeckei** Priesner
v. Eecke, 1922, p. 80; v. Eecke, 1931, p. 124; Priesner, Thys. Eur., p. 510.

47. **Liothrips setinodis** O. M. Reuter
v. Eecke, 1922, p. 136; v. Eecke, 1931, p. 126; Priesner, Thys. Eur., p. 512.

48. **Hoplothrips pedicularius** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 103, 126; v. Eecke, 1931, p. 128; Priesner, Thys. Eur., p. 527.

49. **Hoplothrips semicaecus** Uzel f. macroptera (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 532, 722.

De gevleugelde vorm van *H. semicaecus* is onmiddellijk te herkennen aan een groot aantal donkere zintuigkolfjes op de laatste antenneleden. Naar Prof. Priesner mij mededeelde, is deze vorm tot nu toe alleen in Denemarken waargenomen. Ze werd verzameld met een zwerm *Limothrips cerealium* te Wageningen.

50. **Hoplothrips corticis** de Geer
v. Eecke, 1931, p. 130; Priesner, Thys. Eur., p. 539.

51. **Hoplothrips pini** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 103, 128; v. Eecke, 1931, p. 132; Priesner, Thys. Eur., p. 545.

*52. **Haplothrips fuliginosus** Schille (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 572.

Gevonden in moszeefsel, Wageningen. Onderscheidt zich direct van *H. aculeatus* door de troebele vleugels.

53. **Haplothrips aculeatus** F.
v. Eecke, 1922, p. 131; v. Eecke, 1931, p. 135; Priesner, Thys. Eur., p. 597.

*54. **Haplothrips subtilissimus** Hal. (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 603.

Verzameld bij de Wageningsche Berg, op *Taraxacum*-bloemen. Hoewel iets gelijkend op *H. aculeatus,* is deze soort toch onmiddellijk te herkennen aan het ontbreken van de tandjes op de voortarsen en aan de lichtere antennen.

55. **Haplothrips leucanthemi** Schrank
v. Eecke, 1922, p. 129; v. Eecke, 1931, p. 136; Priesner, Thys. Eur., p. 614.

*56. **Haplothrips distinguendus** Uzel (faunae nova species)
Priesner, Thys. Eur., p. 575, 724.

Gevonden te Zwolle op *Aster* spec. Te herkennen aan de opvallende kleur van de antenne: 1e lid: zwart; 2e: zwart, een smal deel aan den top geel; 3e: lichtgeel; 4e: onderste helft en de top geel, verder donker; 5e en 6e: onderste helft geel, verder donker; 7e en 8e: donker.

57. **Phloeothrips nodicornis** Reuter
v. Eecke, 1922, p. 88—93; v. Eecke, 1931, p. 139; Priesner, Thys. Eur., p. 640.

58. **Phloeothrips coriaceus** Hal.
v. Eecke, 1922, p. 133; v. Eecke, 1931, p. 140; Priesner, Thys. Eur., p. 646.

59. **Phloeothrips tridens** Priesner
v. Eecke, 1922, p. 135; v. Eecke, 1931, p. 142; Priesner, Thys. Eur., p. 660.

Subfamilie MEGATHRIPINAE

60. **Megathrips lativentris** Heeger
v. Eecke, 1931, p. 145; Priesner, Thys. Eur., p. 672.

61. **Megalothrips bonannii** Uzel
v. Eecke, 1931, p. 148; Priesner, Thys. Eur., p. 678.

62. **Bolothrips dentipes** O. M. Reuter

v. Eecke, 1922, p. 132; v. Eecke, 1931, p. 151; Priesner, Thys. Eur., p. 689.

RECTIFICATIE VAN: FAUNA VAN NEDERLAND, AFL. V. THYSANOPTERA (Q VI)

blz. 32, onder no. 29 toevoegen: „— Lichaam normaal, Voorvleugels zeer donker, met één lengteader......... Leucothrips Reuter."

blz. 59, regel 6 van boven: hier vervalt het woord „bekend". De ♀♀ zijn wel bekend maar hebben een 8-ledige antenne.

blz. 61, onder no. 18 toevoegen: „— Lichaam normaal, voorvleugels zeer donker met één lengteader......... Leucothrips Reuter."

blz. 62, onderste regel: vervalt geheel. Dit moet zijn: „De onderbreking van de rij borstelharen op de hoofdader slechts smal" (vgl. Priesner, Thys. Eur., p. 223: „Borstenlücke an der Hauptader klein").

blz. 73, regel 8 van onder: hier vervallen de woorden: „in het midden". Een kam ontbreekt bij *Thrips ericae* Hal. op het 8e tergiet.

blz. 73, regel 7 van onder, na: „kam" tusschen voegen: „Tenminste het 3de lid geel. 5e Antennelid donker, kop naar achter verbreed of met evenwijdige wangen...... *firmus* Uzel" (vgl. Priesner, Thys. Eur., p. 274).

blz. 74, regel 2 van boven: in plaats van: „$^2/_4$ deel" lees: „het tweede kwart" (vgl. Priesner, Thys. Eur., p. 274: „Flügel wenigstens vom 2. Viertel ihrer Länge an stark getrübt,".........).

blz. 85, regel 10 van boven: na het woord „afgerond" in te voegen: „3e en 4e lid aan de top vaasvormig ingesnoerd. Lichaamslengte 1,4—1,6 mm......... *klapaleki* Uzel" (vgl. Priesner, Thys. Eur., p. 345).

Wageningen, 1 Juli 1936.